

Plenarhandling

B9-0397/2023

2.10.2023

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om situationen i Nagorno-Karabach efter Azerbajdzjans angrepp och de fortsatta hoten mot Armenien
(2023/2879(RSP))

Pedro Marques, Tonino Picula, Marina Kaljurand, Evin Incir
för S&D-gruppen

Europaparlamentets resolution om situationen i Nagorno-Karabach efter Azerbajdzjans angrepp och de fortsatta hoten mot Armenien (2023/2879(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Armenien och Azerbajdzjan, särskilt resolutionerna av den 19 januari 2023 om de humanitära konsekvenserna av blockaden i Nagorno-Karabach¹, av den 10 mars 2022 om förstörelse av kulturarvet i Nagorno-Karabach² och av den 20 maj 2021 om krigsfångar efter den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan³,
- med beaktande av uttalandet av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 21 september 2023 om utvecklingen i Nagorno-Karabach,
- med beaktande av FN-stadgan,
- med beaktande av den fjärde Genèvekonventionen angående skydd för civilpersoner under krigstid,
- med beaktande av OSSE:s (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) Minskgrupps grundläggande principer från 2009,
- med beaktande av trepartsuttalandet av Armenien, Azerbajdzjan och Ryssland av den 9 november 2020,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Den 19 september 2023 inledde Azerbajdzjan ett omotiverat angrepp mot Nagorno-Karabach, vilket ledde till flera hundra döda och skadade, dödade civila, däribland särskilt utsatta personer, och till att tiotusentals människor nu är på flykt från sina hem.
 - B. Denna militära aggression föregicks av Azerbajdzjans nio månader långa blockad, sedan den 12 december 2022, av Latjinkorridoren, som är den enda landkorridor som förbinder den mestadels armeniska regionen Nagorno-Karabach med Armenien; inrättandet av en gränsstation i samma korridor i april 2023, i strid med trepartsuttalandet av den 9 november 2020 mellan Armenien, Azerbajdzjan och Ryssland; en militär uppbyggnad runt Nagorno-Karabach och längs gränsen till Armenien samt en aggressiv och provocerande retorik från Azerbajdzjans ledning.

¹ EUT C 214, 16.6.2023, s. 104.

² EUT C 347, 9.9.2022, s. 198.

³ EUT C 15, 12.1.2022, s. 156.

- C. De ryska så kallade fredsbevarande styrkor som deltog i trepartsuttalandet av den 9 november 2020 har inte agerat vare sig mot Azerbajdzjans blockad av Latjinkorridoren, landets inrättande av en gränsstation eller dess senaste militära aggression.
- D. Användningen av militärt våld för att lösa politiska tvister utgör en överträdelse av FN-stadgan.
- E. Ett avtal om eldupphör mellan Azerbajdzjan och företrädare för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach undertecknades den 20 september 2023, enligt vilket lokala självförsvarsstyrkor gick med på att upplösa sig. Det har dock vid upprepade tillfällen rapporterats om kränkningar av eldupphöret.
- F. EU stöder till fullo Armeniens och Azerbajdzjans suveränitet och territoriella integritet, och stöder aktivt insatserna för att lösa konflikten om Nagorno-Karabach med fredliga medel och med respekt för den berörda befolkningens rättigheter, bland annat genom det arbete som görs av dess särskilda representant för Sydkaukasien och för krisen i Georgien och den senaste förhandlingsrundan mellan Armenien och Azerbajdzjan under medling av Europeiska rådets ordförande.
- G. Azerbajdzjan bär ansvaret för att säkerställa full respekt för säkerheten, tryggheten och rättigheterna för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach, något som landet måste ställas till svars för av det internationella samfundet.
1. Europaparlamentet uttrycker sin solidaritet med den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach, som efter månader av lidande till följd av Azerbajdzjans blockad av Latjinkorridoren – som ledde till brist på nödvändiga varor såsom livsmedel och läkemedel, i kombination med störningar i gas- och elleveranserna – drabbades av en ny militär attack från Azerbajdzjan den 19 september 2023 med granatbeskjutning av civila byggnader som enligt uppgift ledde till att hundratals personer dödades eller skadades och tiotusentals människor flydde från regionen.
 2. Europaparlamentet fördömer skarpt Azerbajdzjans militära aggression mot Nagorno-Karabach, som kränker Azerbajdzjans internationella åtaganden, strider mot landets uttalade avsikter att arbeta för en hållbar fred med Armenien och en lösning på den tioåriga konflikten om Nagorno-Karabach, och undergräver de pågående fredsförhandlingarna mellan Armenien och Azerbajdzjan.
 3. Europaparlamentet fördömer bestämt Azerbajdzjans användning av militär upptrappning, som föregåtts av berövande av nödvändiga varor såsom livsmedel och läkemedel, som ett sätt att driva bort lokalbefolkningen. Parlamentet påminner Azerbajdzjan om att tvångsåtgärder för att driva bort en civilbefolkning från ett territorium kan utgöra ett brott mot mänskligheten och skulle kunna omfattas av FN:s konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord.
 4. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Azerbajdzjan att upprätthålla eldupphöret och att avstå från ytterligare våld, inbegripet hatpropaganda, som kan bidra till att uppvigla till ytterligare storskaligt våld mot en redan sårbar befolkning.

5. Europaparlamentet kräver att Azerbajdzjan garanterar säkerheten och tryggheten för hela den etniskt armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach, med respekt för FN-stadgan och alla relevanta internationella konventioner, principerna om internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter, landets internationella åtaganden och OSSE:s principer. Parlamentet uppmanar Azerbajdzjan att snarast tillhandahålla trovärdiga garantier för Nagorno-Karabach-armeniernas säkerhet och respekten för deras rättigheter och att samråda med FN, Europarådet, OSSE och andra internationella organisationer om bästa praxis för att garantera etniska armeniers rättigheter i efterkrigsmiljön. Parlamentet uppmanar Azerbajdzjan att avstå från alla våldshandlingar mot civilbefolkningen i Nagorno-Karabach. Parlamentet insisterar på en amnesti för dem som lägger ned sina vapen, både som en förtroendeskapande åtgärd i samband med de fortsatta samtalen mellan Baku och Stepanakert och som en nödvändighet för att förhindra att våldet blossar upp igen.
6. Europaparlamentet understryker med eftertryck att Azerbajdzjan, dess politiska och militära ledarskap samt alla förövare av påstådda krigsförbrytelser kommer att ställas till svars av det internationella samfundet. Parlamentet understryker att alla anklagelser om krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten eller folkmord måste utredas.
7. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över den humanitära situationen i Nagorno-Karabach, som avsiktligt har trappats upp av Azerbajdzjan under landets nio månader långa blockad av Latjinkorridoren. Parlamentet kräver därför att Azerbajdzjan ger Internationella Röda korset och relevanta FN-organ obehindrat humanitärt tillträde till den behövande befolkningen, bland annat genom ett fullständigt öppnande av Latjinkorridoren i linje med Internationella domstolens avgöranden från februari och juli 2023.
8. Europaparlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande om ytterligare humanitärt bistånd till stöd för den utsatta befolkningen i Nagorno-Karabach och dem som flyr från regionen. Parlamentet uppmanar dock eftertryckligen kommissionen att avsevärt öka det humanitära biståndet, liksom det politiska och praktiska stöd som erbjuds, bland annat för att hjälpa Armenien att klara av utmaningen med den massiva tillströmningen av invånare från Nagorno-Karabach som är på flykt undan kriget, fysiskt våld och trovärdiga hot mot deras liv.
9. Europaparlamentet uttrycker sitt fulla stöd för uppmaningarna till FN att snabbt sätta in ett fredsbevarande uppdrag i Nagorno-Karabach för att effektivt skydda säkerheten och tryggheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach. Parlamentet understryker att de ryska så kallade fredsbevararnas flagranta passivitet på plats obestriddligen har visat på Rysslands misslyckande, eller dess uppenbara brist på politisk vilja, att skydda lokalbefolkningens rättigheter i Nagorno-Karabach.
10. Europaparlamentet uppmanar Azerbajdzjan att snarast och genuint inleda en omfattande och öppen dialog med Nagorno-Karabach-armenierna för att säkerställa respekten för deras rättigheter och garantera deras säkerhet, inbegripet deras rätt att leva i sina hem på ett värdigt och säkert sätt, och deras mark- och egendomsrättigheter, att bevara sin distinkta identitet och fullt ut åtnjuta sina medborgerliga, kulturella, sociala och religiösa rättigheter.

11. Europaparlamentet uttrycker sitt stöd för den höga representantens uppmaning vid FN:s säkerhetsråds möte den 22 september 2023 att återuppta samtalen mellan Armenien och Azerbajdzjan om alla olösta frågor i syfte att ingå ett fredsfördrag. Parlamentet välkomnar EU:s åtagande, som upprepades vid samma möte, att fortsätta att underlätta dialogen mellan alla sidor, särskilt under överinseende av Europeiska rådets ordförande, med stöd av EU:s särskilda representant, och att ägna särskild uppmärksamhet åt situationen i den södra armeniska provinsen Syunik, för att säkerställa en övergripande och hållbar fred till gagn för alla människor i regionen.
12. Europaparlamentet uppmanar Azerbajdzjan att bekräfta sitt otvetydiga åtagande för Almatyförklaringen från 1991, som garanterar Armeniens och Azerbajdzjans territoriella integritet, och att godkänna gränsdragningen av deras bilaterala gräns i linje med ordalydelsen och andan i Almatyförklaringen från 1991.
13. Europaparlamentet efterlyser en avsevärd förstärkning av EU:s uppdrag i Armenien (Euma) genom att öka dess mänskliga, ekonomiska och tekniska resurser samt arbeta för att utvidga dess mandat till båda sidor om gränsen mellan Armenien och Azerbajdzjan, i syfte att effektivt bidra till människors säkerhet och förtroendeskapande och hjälpa till att förhindra ytterligare militär upptrappning och våld vid Armeniens gränser. Parlamentet uppmanar rådet att ompröva stödet till Armenien genom dess europeiska fredsfacilitet.
14. Europaparlamentet är ytterst övertygat om att EU inte moraliskt kan acceptera att förhandla fram ett framtida partnerskapsavtal med ett land som uppenbart bryter mot såväl folkrättens principer som sina internationella skyldigheter och därför varken är en pålitlig eller tillförlitlig partner. Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen den höga representanten och Europeiska utrikestjänsten att avbryta förhandlingarna om ett förnyat partnerskapsavtal till dess att Azerbajdzjan har visat sin genuina beredvillighet att respektera rättigheterna och farhågorna gällande säkerheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach, inte bara genom ord utan först och främst genom handling.
15. Europaparlamentet uppmanar rådet att ompröva EU:s förbindelser med Azerbajdzjan och införa riktade och individuella sanktioner mot de ansvariga azerbajdzjanska myndigheterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att snabbt ompröva det ”strategiska partnerskapet” med Azerbajdzjan på energiområdet, med tanke på Azerbajdzjans upprepade kränkningar av sina internationella åtaganden, inbegripet åtaganden som gjorts i samtal som medlats av EU och bindande folkrättsliga bestämmelser. Parlamentet konstaterar, mot bakgrund av Azerbajdzjans aggression mot Armenien i september 2022 och landets omotiverade användning av våld mot och tvångsförflyttning av befolkningen i Nagorno-Karabach i september 2023 samt landets alarmerande människorättssituation, att det är oförenligt med målen för EU:s utrikespolitik enligt artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen att utveckla ett sådant ”strategiskt partnerskap”. Parlamentet är allvarligt oroat över Azerbajdzjans import av rysk gas och Rysslands anmärkningsvärda andel av produktionen och transporten av azerbajdzjansk gas till EU, vilket strider mot EU:s mål att undergräva Rysslands förmåga att fortsätta sitt anfallskrig mot Ukraina genom att minska dess intäkter från olje- och gasexporten till EU.

16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt till Armeniens och Azerbajdzjans respektive presidenter, regeringar och parlament.